Смрт фашизму — Слобода народу!

СЛОБОДНА ВОЈВОДИНА

Уредништво и администрација
Нови Сад, Футошка ул. бр. 50.
Телефони:
Уредништво 28-24
Секретаријат 37-15
Администрација . . . 21-37
Штампарија 20-58

ОРГАН ЈЕДИНСТВЕНОГ НАРОДНО-ОСЛОБОДИЛАЧКОГ ФРОНТА ВОЈВОДИНЕ

Година IV, број 121 | Нови Сад, петак, 23 март 1945 | Цена 10 динара

Борба против бирократизма мора бити стална, свакодневна и свестрана

Пред народно-ослободилачким одборима у Војводини стоје данас разноврсни и тешки задаци. Снабдевање фронта, обнова опљачкане и дезорганизоване привреде, пролетња сетва — сви ти задаци захтевају изванредне напоре и изванредно сналажење појединаца и целога народа. Да би са успехом могли решити све те задатке наши НОО-и морају потпуно напустити бирократске методе рада. Ово нарочито важи за наше НОО-е у Банату и Бачкој где руководиоци, а нарочито чиновнички апарат, нису у довољној мери прошли школу народно-ослободилачке борбе, него су задржали пуно метода и искуства старе југословенске бирократије.

У ЧЕМУ СЕ ОГЛЕДА БИРОКРАТИЗАМ

Бирократизам се огледа у крутом придржавању и шаблонском спровођењу примљених наредби и упутстава. Уз то га следе неиницијативност, чекање на специјална упутства и тамо где је одлагање посла од чисте штете, не удубљивање у суштину ствари — што безусловно сваки и најбољи план претвара у мртво слово на хартији или га извргне у нешто што не треба.

У једном селу које има 8.000 становника стоји необрано 50 јутара кукуруза а Месни НОО не предузима никакве мере јер „није добио упутства“ како да организује бербу кукуруза. У другом селу на једном државном имању пропада приплодни бик без хране због тога што нико нема ни минималне иницијативе, да нареди пренос хране са другог државног имања, где је има и превише. У трећем месту економ једне установе у претераној бирократској ревности је нагомилао непотребне количине брашна тако да се два вагона брашна покварило.

Чиновник бирократа је научио да у канцеларију долази и одлази у заказано време. У канцеларији он „решава акта“. Зна да наредбе виших одбора треба „расписати“ свима нижим одборима; ако прими неку ствар за коју није имао шаблон од раније, он је „с молбом на надлежност“ упути вишем одбору. Никаквог интереса нема он ни за посао ни за људе. Постоји и други добронамернији, тип чиновника бирократе, који би хтео, да уреди ствари најбоље и труди се свима силама, само не види да је сав сплетен бирократским методама рада. Такав чиновник (или руководилац) ради неуморно од јутра до мрака: прима странке, разговара и претрега са њима све могуће проблеме, савесно проучава сва акта, пише опширна упутства за рад саставља детаљне предлоге како да се организују поједине ствари — а резултата ипак нема! То је због тога што он верује у свемоћ писаног акта и добрих формула и што не види да се само из канцеларије не могу решавати задаци, јер не види да се ствари изводе на терену и да их изводе живи људи. Растрзан на све стране он не може да уочи главни задатак, чије би решење повукло за собом и све остале задатке.

ШТА НИЈЕ БИРОКРАТИЗАМ

Било би, међутим, са свим погрешно тумачити сваки захтев за уредно и планско вођење послова као бирократизам. Није бирократизам када се тражи уредно и једнообразно вођење разних књига, када се траже редовни извештаји о раду и полагању рачуна. Није бирократизам вођење уредне статистике. Није бирократизам ако се захтева плански рад у свему а нарочито у привреди. Снабдевање на пример, мора ићи по плану а не да сваки требује у задњих 45 минута и то, онда, тамо где прво дохвати и како стигне. Не сме се догађати да се издају признанице на „већу количину мушких чарапа“ и „мању количину женских чарапа“ и да се признанице потписују са „интендант Бока“ итд. Све ово морамо брзо и оштро уочити и повести енергичну борбу за увођење реда и плана у раду наших народних власти, без чега је успех исто тако немогућ.

Ми смо у Војводини наследили бирократизам старе Југославије — чак и Аустро-Угарске. Тај се бирократизам данас нарочито, оштро испољава и одудара од метода испробаних и присвојених током народно-ослободилачке борбе. Он се нарочито испољава у непознавању линије, развоја и садржине народно-ослободилачке борбе, што нужно повлачи за собом и немање перспектива будућег развоја. Код свих таквих људи је основно: немање поверења у снаге народа и веровање да проблеме можемо решавати неким формулама а не помоћу живих људи. Ти људи који живе одвојено од маса, који не осећају жеље, могућности и снагу широких народних маса не могу бити ни добри чиновници, а камо ли добри руководиоци.

МЕТОДЕ БОРБЕ ПРОТИВ БИРОКРАТИЗМА

Један од начина борбе против бирократизма јесте политичко-просветни рад међу руководиоцима и чиновницима НОО-а. Чиновничко-намештенички синдикати и ЈНОФ могу много учинити да чиновници упознају нашу народно-ослободилачку борбу и искуства извучена из ње. Ту ће они добити и шире перспективе рада. На конференцијама и у свакодневном раду у масовним организацијама они ће се приближити масама, упознати проблеме који се постављају и предлоге за њихово решавање. Руководиоци НОО-а требају да сарађују са ЈНОФ-ом.

Један од предуслова за отстрањивање бирократског рада јесте организација и контрола рада на терену. Ово нарочито важи за наше данашње прилике. Из канцеларије ми уопште не можемо уочити проблеме и могућности за рад. Много добара је пропало и много могућности остало неискоришћено због тога што се дириговало из канцеларије. Без упорне борбе на самоме терену за спровођење једне одлуке или директиве ни једна акција не може успети.

Искуство наше борбе нас учи, да ни једну одлуку не можемо са успехом спровести ако је не објаснимо народу и за њу не загрејемо и ангажујемо најшире народне масе. О томе морамо водити увек рачуна, није довољно на пример, само потребе фронта и изградње земље, треба раскринкати све злонамерно протуране лажи. Поједине државне установе треба организовати тако, да у њиховом раду што непосредније учествују широке масе народа. По плану ГНОО-а у свима местима ће се основати Месне пољопривредне станице. У станици ће бити канцеларије Месне пољопривредне комисије, затим читаоница, изложба итд. У станици ће бити везана машинска станица, огледно добро, приплодна стока и семенски депо. Сељаци ће у свако доба долазити у станицу, добијати упутства, читати и на самом огледном добру очувати примере доброга рада. То је најбољи пут да се искорене бирократске методе старе Југославије вођења пољопривреде из канцеларије Среског начелства.

Најуспешнији метод јесте конкретна помоћ у извршењу задатака. Руководиоци треба да помогну својим подређеним органима, да између многих задатака изаберу најважнији, да свестрано припреме његово извођење и упорно га изврше до краја. Успешним извршењем тога задатка постиже се вишеструка корист. Један важан део посла је свршен, масе са већим поверењем гледају у рад НОО-а, извршиоци стичу огромно искуство и самопоуздање, које после примењују и на решавање других задатака. Узмимо на пример, организацију орања кукуруза у Срему. Организовано је неколико омладинских радних бригада из Србије и Војводине, што је било за многе нова ствар. Требало је решити многе сметње материјалне природе (одело, пут, исхрана итд.) и разбити неповерење које су сејали разни смутљивци. Резултат тога ће бити: 25.000 јутара обраног кукуруза — велика количина хране за нашу опустошену земљу, огромно искуство и самопоуздање омладине, које ће бити потстрек и за друге врсте подвига. Сомбор је већ пошао тим путем и великим успехом обавља бербу заосталог кукуруза.

Бирократизам се појављује у разним видовима, често прикривен и неће се искоренити одједном. На свима нашим организацијама, на сваком активисти је задатак борбе против бирократизма. Борба против бирократизма мора бити стална, свакодневна и свестрана.

Тома Гранфих

Наш фронт

Велике победе наших јединица на Драви и у Лици

Наше трупе заноселе су леву обалу Драве — У Лици нашом офанзивом пробијене су непријатељске одбране и заузет велик број јаких непријатељских упоришта

Београд, 22 марта. — У току прошлог дана и ноћи непријатељски мостобран на левој обали Драве северно од Валпова потпуно је ликвидиран и наше трупе јутрос у свануће заселе су леву обалу Драве. Одличним садејством између авијације и трупа на земљи, непријатељу су задати врло тешки губици. Подаци о непријатељским губицима још нису прикупљени.

На фронту у Срему није било значајнијих догађаја. У дубљој позадини непријатељског фронта наша авијација уништила је 10 камиона са људством и материјалом, једну локомотиву на једној железничкој станици и бомбардовањем порушила железничку пругу. Проузроковани су пожари и експлозије.

На подручју Брчког наше трупе одбијају јаке нападе непријатеља и наносе му осетне губитке. Само испред фронта једног батаљона пребројано је око 60 непријатељских лешева.

На подручју Добоја непријатељ напада јаким снагама долином Спрече и на десно крило наших трупа, где је постигао извесно напредовање. На овом правцу уништен је један непријатељски тенк. Жестоке борбе непрекидно трају.

На левој обали Босне ликвидирано је непријатељско упориште Митковац, један километар јужно од Добоја и распршене две чете Немаца. На месту борбе нађено је 32 леша немачких војника, међу којима два официра, а заплењено четири аутоматска оружја и други материјал.

На железничкој прузи Сарајево—Брод бачен је у ваздух транспортни воз у близини Немиле и заплењено четири вагона разног материјала и два камиона, а остали материјал је уништен.

На подручју Сарајева борбе се настављају.

У Лици, прешавши у офанзиву на широком фронту на линији Лапац—Госпић, наше трупе после дводневних борби пробиле су непријатељску одбрану и на јуриш освојиле места и јака непријатељска упоришта: Горњи и Доњи Лапац, Небљусе, Удбину, Јошане, Дебело Брдо, Кореницу, Приједој, Личко Петрово Село, Ваганац, Плитвичка Језера, Плитвички Љесковац, Мекиљар, Лаудонов Гај, Бунић, Средњу Гору, Широку Кулу и много других места.

По до сада прикупљеним подацима, непријатељски губици износе: 520 мртвих и 340 заробљених, заплењено је два тенка, 30 топова, три четворопевна противавионска оруђа, 10 тешких бацача, 62 аутоматска оруђа, 850 пушака, 60 камиона и аутомобила, 700 кола, 7 радио станица, 60 телефонских апарата, и бројна складишта разног материјала.

Гоњење и уништавање распршеног непријатеља наставља се на целом фронту.

У Словенији наше јединице воде успешне офанзивне операције на подручју Славонске Пожеге.

У близини Бјеловара ликвидирано је једно усташко упориште шест километара источно од града, којом је приликом потпуно уништена једна чета Четвртог усташког пука.

У локалним борбама у близини Гарежнице убијено је 50 непријатељских војника.

У току су борбе на подручју Оља, где непријатељ покушава да пређе на леву обалу Купе.

У Словенији одбијен је непријатељски испад из Жужемберка. На осталом подручју борбе локалног значаја.

АМЕРИЧКИ АВИОНИ БОМБАРДУЈУ НЕМЦЕ У ПОВЛАЧЕЊУ У ЈУГОСЛАВИЈИ

Лондон, 22 марта. — Готово цео амерички 15 ваздухопловни корпус врши данас нападе на главну пругу којом се повлаче немачке трупе из Југославије на сектору од Брода до Граца.

Претседник града Детроита за помоћ Југославији

Њујорк, 22 марта. — Претседник великог индустриског града Детроита прогласио је недељу од 25 до 31 марта недељом прикупљања помоћи за народе Југославије. Он препоручује предавање конзервисаног млека и друге кондензиране хране, јер је југословенским народима потребно слати најелементарније намирнице за живот. У свом позиву је нагласио да су југословенски народи у својој Народно-ослободилачкој борби везивали и још вежу велик број немачких дивизија које Немачка није могла употребљавати да другим фронтовима против Уједињених нација.

Пионири прослављају Светску омладинску недељу

Никада до сада наша деца нису имала свој дан, дан који би био посвећен само њима њиховим проблемима и њиховом раду. Први пут се у оквиру Светске омладинске недеље код нас слави дан наших најмлађих. По први пут ће сва деца Војводине прославити овај дан. Тога дана ће се показати колико наши малишани воле пионирску организацију. Тај дан ће бити дан свечаног уписивања у пионире. Пионир не може бити свако. Зар онај који је непослушан, недисциплинован, који псује, пуши и наговара друге да то чине да буде пионир? Зар заслужује да буде члан дивне пионирске организације онај који не слуша своје родитеље и учитеље, који се свађа са њима и који им својим прекосом много брige наноси? — Не, такав малишан не може бити пионир! Пионир може да буде само онај који слуша родитеље и учитеље; пионир може да буде само онај који се труди да буде што бољи.

Учитељ треба да пионирима буде старији друг који ће их учити а пионири се морају трудити да буду што бољи ђаци, да свим својим силама настоје да што више знања стекну како би се овим спремањем васпитали и постали добри грађани наше миле нове демократске федеративне Југославије.

Новим пионирима треба увек да служе као пример пионири из наших попаљених села, који су и у најтежим данима окупације савесно и одано извршавали своје задатке. Данас у ослобођеној Војводини и пионири раде на подизању наше домовине. У многобројним нашим радним омладинским бригадама вредно учествују и пионири. У бригадама које у Срему беру кукурузе такмичећи се раде и пионири. У организованом такмичарском раду дали су врло лепих резултата. Пионири се труде да не заостану за омладином. Када је један новосадски пионир видео да омладина на „дан победе“ иде на рад рекао је свом другу: „Ни ми нећемо за њима остати макар што смо мали“. Кад је отпочео посао који је омладина предузела да обави у току светске омладинске недеље, пионири из гимназије тога места тражили су да и њих неодложно одмах узму на рад.

Ударничким радом омладинских бригада сачуван је од пропасти кукуруз са сремских поља.

Пред пионирски дан ужурбано се радило у целој Војводини на стварању пионирских штабова, одреда и чета у које улазе и ђаци и учитељи.

Тај нови начин организовања пионира омогућиће им много успешнији рад. У оквиру светске омладинске недеље пионири ће појачати свој рад. Њима је Тито приликом свог разговора са београдским пионирима одредио задатке. Рекао им је да им је у првом реду задатак да изучавају основне ствари потребне за живот једног човека, да уче; друго: да уче како треба волети земљу која је дала толико крви за своју слободу; треће да се узгајују у духу истинских синова ове земље као што су се одгојили њихови старији другови. Рекао им је, да су они поколење које треба да ужива плодове слободне Југославије. Тито је рекао: „Ви имате право да тражите да ми извршимо до краја свој задатак и да вас обезбедимо, али се надамо у вашу помоћ. Ми ћемо од вас тражити да урадите све оно што знамо да можете да учините“. И због тога војвођански пионири ће у току светске омладинске недеље појачати свој рад. Они ће се такмичити у сакупљању старих крпа, папира, гвожђа, у учењу, у помагању при радовима које изводе њихови старији другови. На дан спорта узеће учешће и пионири такмичећи се у разним спортским гранама.

Прослављајући свој пионирски дан наши најмлађи ће манифестовати братство и јединство са пионирима читаве Југославије и читавог света.

Нека дан пионира буде прекретница у животу наших најмлађих. Нека то буде дан од кога ће се пионири такмичити ко ће бити бољи ђак, ко ће бити дисциплинованији и ко ће бити вреднији. Нека се тога дана окупи што више најмлађих у организацију пионира у којој ће научити како се воли домовина, како треба чувати слободу и како се треба спремити за животне задатке. Нека наши најмлађи свој дан обележе масовним ступањем у организацију пионира, нека им буде парола дана: Сви у пионире!

Ударничким радом новосадска омладина отпочела је Светску омладинску недељу

На дан 21 марта сакупило се око 2800 омладинаца нашега града, који су се одазвали позиву УСАОВ-а да својим појачаним радом допринесу победи над фашистичким освајачима. Омладинци су се скупили из свих рејона, школа, дошли су и учесници курса за тракториста, особље месне команде места, градски НОО и др. Весело, свесни свога задатка пошли су на четрнајст разних места да и у пракси покажу своју привржености војсци и народу. Радило се у Војвођанској ливници, на марвеној пијаци, код држ. монопола соли, код жељезничке ложионице, на рушевинама немачке штампарије, итд.

Ни најтежи радови не претстављају препреку за нашу ударничку радну омладину.

За резултате рада можемо са правом рећи да су ударнички, да је новосадска омладина са пуном озбиљношћу схватила постављени задатак. Током дана очишћено је на различитим местима града око 500.000 цигаља. Друга једна ударничка група посула је пут дуг 200 метара угљеном шљаком, и то 30 цм. високо. Поправљена је пруга 300 м. дужине дуплог колосека. Једна друга група пренела је током дана 4.150 колица земљом, на одређено, потребно место. Затрпане су 22 рупе, још из „ратних дана“. У те рупе бачено је 420 м³ земље, малтера, и разних других грађевинских отпадака. Током дана на разним местима очишћено је 7.700 м² разних просторија, и радионица. Спасено је испод рушевина око 200 кг, оловних слова за штампање, 100 ком. порцуланских чашица и 110 комада електричних осигурача. Пренето је око 130 тона гвожђа у комадима од по 1000 — 2000 кг. Једна ударничка група натоварила је 9 вагона смећа, што су на одређеном месту истоварили. Надаље пренето је 12 великих гомила камења на одређено место.

Као што смо видели, резултати су били ударнички. Овај дан испуњен омладинским одушевљењем открио је 88 ударника међу којима су два наставника гимназије.

Током дана створене су четири нове школске радне бригаде и две рејонске. Најбољи ударници су били железничари, техничка школа и учесници тракторског курса. Али то није све. Омладинци, другови који су радили по радионицама, постигли су исто задивљујуће ударничке резултате. Један друг обућар направио је током дана 7 пари нових ципела. Једна другарица кројачица сашила је 26 гаћа преко дневног просека. По разним радионицама другови су се примили да раде прековремено. У многим механичким радионицама постигнути су ударнички резултати. Другови аутомеханичари постигли су леп ударнички резултат.

Прослава омладинске недеље у Суботици

Суботица, 22 марта. — Светска омладинска недеља почела је у среду и у Суботици. Сва суботичка омладина, која се у позадини бори за слободу, и помаже онима који се боре оружјем у руци на фронтовима, прослављa овај велики међународни празник у знаку рада.

Суботичка антифашистичка омладина створила је распоред за прославу ове недеље. У уторак увече отворена је Светска омладинска недеља по квартовним омладинским домовима. Радничка и школска омладина учествовала је у квартовним домовима у отварању недеље. У свим домовима одржани су говори о значају овог празника па је после одржано омладинско весеље.

21 је дан рада за победу. Тога дана омладина је радила са највећим приређена су у квартовним омладинапором за победу. У четвртак увече ским домовима културно политичка предавања. 23 је дан пионира. Тога дана ће пионири изразити љубав према деци која су смештена по дечјим домовима. 24 је дан палих бораца. Тога дана ће се одржати пред Градском кућом на гробовима палих јунака комеморација палим друговима. У недељу, 25 о. м. одржаће се пред градским позориштем у 10.30 часова свечана омладинска манифестација. Тога дана одржаће се говори на српском, хрватском и мађарском језику. 26 је дан рада у граду а 27 је уређивање омладинских домова. 28 је дан рањених бораца и тога дана ће омладина донети понуде рањеним друговима.

Месни одбор УСАОЈ-а у Суботици издао је проглас позивајући другове да учествују у овим прославама и у раду у току омладинске недеље. Проглас се завршава усклицом: „Живела светска омладинска недеља! Живело пријатељство светске омладине! Живело братство и јединство омладине Југославије! Живео маршал Тито!“

Два пионира из Друге бачатске омладинске бригаде.

СССР именовао амбасадора при чехословачкој влади

Москва, 22 марта. — Како јавља агенција ТАСС, претседништво Врховног совјета СССР наименовало је Валеријана Зорина за ванредног и опуномоћеног амбасадора у Чехословачкој.

БУГАРСКА ИМЕНОВАЛА ПОСЛАНИКА У АНКАРИ

Софија, 22 марта. — Према званичном извештају, за новог опуномоћеног и изванредног посланика Бугарске у Анкари наименован је Никола Антонов, бивши министар у Анкари и Москви.

ЧЕХОСЛОВАЧКА ВЛАДА НАИМЕНОВАЛА СВОГ ПОСЛАНИКА У ПОЉСКОЈ

Варшава, 22 марта. — У Варшави је званично саопштено да је чехословачка влада именовала за свог изванредног и опуномоћеног министра при привременој пољској влади Јожефа Герета.

Привремена пољска влада именовала је за свог изванредног и опуномоћеног министра код чехословачке владе Стефана Вербловског.

ШВЕДСКА ЋЕ УСПОСТАВИТИ ДИПЛОМАТСКЕ ОДНОСЕ СА ЧЕХОСЛОВАЧКОМ

Стокхолм, 22 марта. — Агенција АФИ према извештајима шведских листова јавља да шведска влада признаје чехословачку владу и да ће одредити свог претставника код ње. У Шведској се очекује повратак др. Бенеша из Москве да би се одмах приступило формалној успостави односа.

У МАЂАРСКОЈ ЈЕ ПОТПИСАН УКАЗ О АГРАРНОЈ РЕФОРМИ

Дебрецин, 22 марта. — На дан 17 марта о. г. је привремена мађарска влада поднела пројект закона о аграрној реформи. Донета је одлука о подели крупних земљорадничких поседа земљорадницима који немају земље или је имају сасвим мало.

Источни фронт

Офанзива трупа Првог украјинског фронта

Западно и јужно од Опелна у Шлезији продором од 40 километара заузет град Нојштат и преко 400 других места, заробљено 15.000 и побијено преко 30.000 Немаца — Одбијен непријатељски покушај форсирања Драве код Осијека

ДНЕВНА ЗАПОВЕСТ МАРШАЛА СТАЉИНА МАРШАЛУ КОЊЕВУ

Москва, 22 марта. — Маршал Стаљин издао је данас дневну заповест упућену маршалу Коњеву, команданту Првог украјинског фронта.

Трупе овог фронта, пошто су сломиле немачке одбране западно и јужно од града Опелна, напредовале су 40 километара у оба правца. Оне су се спојиле у подручју града Нојштат и опколиле су и разбиле немачке групације југозападно од Опелна. Заробљено је 15.000 немачких војника и официра а заплењено је 464 топа, многобројно друго оружје и војна опрема. Заузето је преко 400 места у немачкој Шлеској, међу којима Оберглогау, Фалкенберг, Нојштат, Штајнау, Крапиц, Цилц, Козел.

ОПЕРАТИВНИ ИЗВЕШТАЈ СОВЈЕТСКОГ ИНФОРМАЦИОНОГ БИРОА ЗА 22 МАРТ

У току 22 марта југозападно од Кенигзберга трупе Трећег белоруског фронта водиле су борбе за уништење групације Немаца притиснуте к обали залива Фришес Хаф у подручју Хајлигенбајла и заузеле насељена места: Никенен, Габдитен, Шерапен, Хенриксхоф. У току 21 марта на томе подручју трупе фронта заробиле су преко 800 непријатељских војника и официра.

У правцу Данцига наше трупе, настављајући офанзиву, заузеле су насељена места: Хохенштајн, Клајн Клекау, Рисошин. У борбама 21 марта у томе подручју заробљено је преко 500 непријатељских војника и официра.

Трупе Првог украјинског фронта, пробивши непријатељске одбране западно и јужно од града Опелна, напредовале су до 40 километара у свима правцима и, сјединишти се у подручју града Нојштат, разбиле групације немачких трупа југозападно од Опелна. У борбама је заробљено око 15.000 немачких војника и официра и заплењене су следеће трофеје: авиона 21, тенкова и моторизованих топова 57, топова 464, минобацача преко хиљаду, пушака и аутомата преко 13.000, камиона 3000, локомотива 27, вагона 1620, коња 5000 и складишта са наоружањем, муницијом и храном 75. Непријатељ је само у мртвима изгубио преко 30.000 војника и официра.

У току офанзивних борби трупе фронта заузеле су у немачкој Шлезији градове: Нојштат, Козељ, Штајнау, Крапит, Оберлогау и Фалкенберг, а такође преко 400 других насељених места, међу њима крупна насељена места: Лоренцберг, Аинсдорф, Штригендорф, Кишмалц, Залпенсдорф, Штефансдорф, Грос Нојдорф, Хелмсдорф, Фолксмандорф, Гитерсдорф, Гребник, Шверфелд, Грегерсдорф.

У Чехословачкој североисточно и северно од Зволена, наше трупе, оперишући у тешким условима горско-шумског терена у подручју Карпата, заузеле су преко 40 насељених места, међу којима већа насељена места: Предајна, Лубетово, Дубравица, Черина, Бабина, Гајници.

У подручју доњег тока реке Драве, северозападно од града Осијек, немачке трупе на два места форсирале су реку, настојећи да прошире заузете мостобране. Трупе Бугарске и Југословенске армије, оперишући заједно с нашим трупама, одлучним противнападима разбиле су немачке јединице које су се пребациле и одбациле су остатке на јужну обалу реке Драве.

У току 21 марта на свим фронтовима онеспособљено је и уништено 89 немачких тенкова и моторизованих топова.

У ваздушним борбама и ватром противавионске артилерије оборен је 61 непријатељски авион.

Ноћу 21 марта наши тешки бомбардери напали су железнички чвор Веспрем у Мађарској. После бомбардовања избили су пожари праћени јаким експлозијама. (ТАСС)

НЕМЦИ СЕ СВЕ ЧЕШЋЕ ПРЕДАЈУ

Москва, 22 марта. — У Источној Пруској немачке снаге, отсечене од свог центра за снабдевање у Кенигзбергу, држе узан појас на обали Фришешафа.

Совјетске снаге напредовале су у току јучерашњег дана са свих страна. Оне врше продоре у последње цепове немачког отпора дуж пруге у правцу запада. У околини самог Кенигзберга опкољени немачки гарнизон покушава да се последњим очајничким нападима одупре.

У току борби јучерашњег дана убијено је у Источној Пруској 4.000 Немаца. Иако немачке трупе још пружају снажан отпор, Немци се предају све чешће и у већим групама него икада раније у току источно-пруске кампање.

Совјетско ваздухопловство поново је бомбардовало Веспрем, важну друмску и железничку раскрсницу, северно од Блатног Језера. Немачки извештаји јављају да се настављају јаки напади у овој области.

ШЕСТ СТОТИНА СОВЈЕТСКИХ ДЕВОЈАКА ВРАЋА СЕ ИЗ НЕМАЧКИХ ЛОГОРА

Москва, 22 марта. — Шест стотина девојака које су Немци одвели за време окупације Украјине, а које се сада враћају у домовину, пропутовале су кроз Одесу на путу у своја родна места која се налазе у околини Херсона, Николајева, Запорожја и Кировграда. Оне су радиле у немачким фабрикама авиона у Бреславу. Када се Црвена армија приближила немачкој Шлеској, младе Словенке биле су силом пребачене у западну Немачку. Тамо су затворене у концентрационе логоре и радиле у фабрикама у Келну, Есену и другим градовима. За време савезничке офанзиве успеле су да побегну из логора. Ове девојке дочекане су врло топло у Одеси и одмах су упућене у своја родна места. (ТАСС)

НЕМЦИ НАМЕРАВАЈУ ДА ПРУЖЕ ОТПОР У ЧЕХОСЛОВАЧКОЈ И АУСТРИЈИ

Москва, 22 марта. — Међународни посматрач листа „Краснаја звезда" пише:

Нацистичка команда, која сноси непрекидне поразе на северном делу совјетско-немачког фронта, чине све могуће напоре да би стабилизовала свој одбранбени систем на југу. Последње важне немачке базе, индустријско-војне, концентрисане су у области Чехословачке и Аустрије. Овамо су пренете многобројне фабрике из западних делова Немачке као и из средишњег дела.

Најважнија предузећа једног од највећих ратних конзорцијa Немачке налазе се у Аустрији и Чехословачкој. У овај конзорцијум су ушле Шкодине ратне фабрике, металургиске и фабрике механичких конструкција у Аустрији. Аустријска и Чехословачка индустрија износила је крајем 1944 год. најмање 60% од целокупне ратне продукције Немачке.

Данас, после масовне ваздушне офанзиве Савезника против предузећа западне и централне Немачке, капацитет индустрије ових области је још више смањен. Из тог разлога вредност аустријских и чехословачких база за одржавање ратне продукције Немачке се још више повећала.

Одржавање Аустрије и Чехословачке претставља један део хитлеровског плана, како би се добило у времену да би се припремио што моћнији одбранбени систем у будућим операционим зонама планинским и шумовитим пределима Баварских и Аустријских Алпа.

Листови јављају да Хитлер лично пагледа радове на изградњи одбранбеног система. Швајцарске новине јављају да је Химлер преместио свој главни стан на југ. Војни листови нацистичке пропаганде подвлаче нарочиту важност битака на мађарском и словачком фронту, за одржавање прилаза Аустрији и Чешкој. (ТАСС)

Западни фронт

Савезничке оклопне снаге ушле су у Лудвигсхафен

Заузет је читав низ места — Опсежна делатност авијације

Лондон, 22 марта. — Из Главног стана генерала Ајзенхауера издато је следеће саопштење:

Савезничке снаге свеле су област коју држе Немци јужно од Мозела и западно од Рајне на нешто мање од мостобрана. Непријатељске јединице које су у овој области, потпуно су дезорганизоване.

Бинген на Рајни, западно од Мајнца, потпуно је очишћен од непријатељских трупа, као и више градова који се налазе нешто источније.

Голсенхајм, 2.5 километра западно од Мајнца, и Дексен, који се налази близу Рајне јужно од Мајнца, заузети су. У области између Дексена и Мајнца одбили смо два мања непријатељска противнапада.

Наше оклопне јединице ушле су у град Лудвигсхафен и досиле су до Рајне 1100 метара северно од овог града. Више на југозападу, наше снаге боре се у Нојштату, док су друге наше јединице очистиле Кајзерслаутерн и Елкенбах, који се налази нешто северозападније.

У области јужно од Отвајлера састале су се наше јединице које су оперисале са запада са онима које су оперисале са севера.

Наше снаге заузеле су град Сент Ингберт јужно од Отвајлера као и Хомбург источно од Сент Ингберта. Између Пирмасена и Рајне непријатељ се бори огорчено и покушава да сачува пролаз за своје трупе у повлачењу.

Ловци-бомбардери бомбардовали су и митраљирали објекте западно од Рајне, међу којима један дуг конвој од 16 километара, који се налазио на друму између Пирмасена и Ландау. У области Карлсрухе ловци-бомбардери напали су железничке пруге и моторизоване транспорте.

На мостобрану код Ремагена очистили смо Бојел, који се налази преко пута Бона, и доспели смо до Сига на фронту дугом више од 11 километара, рачунајући од Рајне па до Нидерплајса, који се налази на истоку. Том приликом наше трупе заузеле су неколико села. Противнапади који су били упућени против аеродрома близу Оденбаха одбијени су, док непријатељ и даље туче артилериском ватром централне положаје мостобрана.

На јужном сектору нашег фронта, одбили смо један мањи противнапад непријатеља северно од Леберсдорфа. Мостобран је сад од прилике 40 километара у ширини и 13 километара у дубини. Непријатељске оклопне јединице нападнуте су у близини мостобрана од стране наших ловаца-бомбардера.

У току 20 марта савезничке снаге на западу заробиле су 8688 официра и војника.

Десет аеродрома у западној Немачкој и једна фабрика за оклопна кола у Плауену, јужно од Лајпцига, нападнути су од 1400 тешких бомбардера у пратњи ловаца. Ловци који су били у овој пратњи бомбардовали су аеродром пикирајући и нанели му велике штете. Том приликом уништено је 6 непријатељских апарата на земљи. Железничка пруга на Везелу у области Бремена [illegible] је бомбама од 10 тона. [illegible] лаки бомбардери напали су објекте у Берлину. (Рајтер)

КЕСЕЛРИНГ ИМЕНОВАН ЗА ВРХОВНОГ ЗАПОВЕДНИКА НА ЗАПАДНОМ ФРОНТУ

Берлин, 22 марта. — Вечерас је објављена вест да је фелдмаршал Кеселринг именован за врховног заповедника немачких снага на западном фронту.

Италија није дозвољен приступ конференцији у Сан Франциску

Њујорк, 22 марта. — Италијански захтев да њен претставник учествује на међународној конференцији у Сан Франциску као посматрач одбијен је од стране држава које сазивају ову конференцију. Уједно је Италији стављено до знања да ће бити обавештена о свему што се ње тиче.

У Тирану је стигла британска војна мисија

Тирана, 22 марта. — Данас је у Тирану стигла авионом британска војна мисија. Становништво Тиране са великим одушевљењем дочекало је британску војну мисију.

КРАТКЕ ВЕСТИ ИЗ НАШЕ ЗЕМЉЕ

★ **Диверзантске акције у околини Загреба.** — Јединице диверзантског одреда које оперирају близу Загреба постигле су у року од 15 дана следеће резултате: дигнуто је у зрак 7 возова, од тога два немачка транспортна и једна усташки транспортни воз. Том приликом уништено је 17 вагона, 2 оклопљена вагона и две локомотиве. Једна локомотива је оштећена. Убијена су 24 бандита, а 330 је рањено. Уништено је много ратног материјала и моторних возила. Пруга је срушена на 129 места, а на железничкој станици Греда дигнута су у зрак сва постројења, два двоспратна бетонска бункера и један мањи бетонски бункер. (Тањуг)

★ **Конференција АФЖ-а у Дубровнику.** — У Дубровнику је одржана конференција Антифашистичке фронте жена. Конференцију је отворила претседница радног одбора Зорка Колић. Политички реферат одржала је Мара Брадановић, а организациони Марија Лујак. Конференцији је присуствовао велики број Хрватица и она је била поновна манифестација братства и јединства наших народа. (Тањуг)

★ **Рад ронилаца у сплитској луци.** — Кад је непријатељ протеран из Далмације, сплитска лука је пружала слику пустоши. Свим расположивим средствима приступило се одмах раду у луци. Три пуна месеца ради се на поправљању порушене обале, дизању потопљених бродова, пароброда и осталих вредних предмета с морског дна што изискује много времена и напорног рада. У овом раду ронioци показују много полета. Сада раде на извлачењу једног пароброда, који ће за најкраће време бити на површини. (Тањуг)

★ **Гимназије у Чачку почињу с радом.** — Требало је много труда и напора да се доведу у ред зграде појединих гимназија у Чачку. Немци су у свом повлачењу скоро потпуно онеспособили све јавне зграде али се ипак заједничким напорима месних власти, школских управа, наставника и ученика учинило оно што је за почетак рада било неопходно: оспособљено је 15 учионица и две канцеларије. Ученици су добровољно понели столице и клупе из својих кућа. Тако су ових дана почеле рад мушке и женске гимназије у Чачку. (Тањуг)

★ **„Ја предем за Титову војску".** — По свима селима Среза драгачевског одржана су последњих дана прела на којима су жене и девојке преле вуну за наше борце. Између 400 жена и девојака које су се биле окупиле на прелу у селу Горачићу, налазила се и петогодишња девојчица која је опрела целу кудељку вуне. Кад су је запитали за кога преде вуну, она је без оклевања одговорила: „Ја предем вуну за Титову војску". (Тањуг)

★ **Ударнички рад сељака села Трбушани.** — Сељаци села Трбушани, свесни потребе подизања задружног дома, успели су да ударничким радом од 19 дана заврше свој задружни дом који је истовремено намењен и за школске сврхе. Грађевински одбор задруге прикупио је прилог у новцу а сами сељаци дали су потребну грађу за превозна средства. За кратко време, уз учешћа жена и деце села, саграђен је велики задружни дом — дом просвете и културе, дом слоге и благостања њихових градитеља. (Тањуг)

★ **Рад на обнови у Срезу шавничком.** — Народно-ослободилачки одбор у Срезу шавничком и поред оскудевања у алату, грађевинском материјалу и стручном особљу извршио је низ радова на оправци путева и мостова, као и јавних и приватних зграда. Тако је оспособљен за саобраћај пут Никшић—Шавник—Тара, и оправљени мостови на Пренћанима и Шћепан Пољу. У срезу је оправљено 55 школских зграда, а наново подигнуто 44 кућа. У самом граду оправљене су све зграде за јавне установе и уређена два магацина за смештај хране. (Тањуг)

250 кола намирница дали сељаци Таванкута, Келебије и Чикерије за нашу војску

Суботица, 22 марта. — Становници суботичких салаша дали су поново доказа о својој високој свести за нашу народну заједницу, за нашу домовину, за нашу храбру и славом овенчану младу Југословенску армију. Сељаци Таванкута, Келебије и Чикерије сакупили су међу собом огромну количину кромпира, жита и друге хране, натоварили их у уторак на кола и донели у Суботицу где су их предали претседнику Народно-ослободилачког одбора за град Суботицу Лајчи Јарамазовићу.

У уторак пре подне око 10 сати с великом државном заставом на челу стигла је поворка у градске улице. Велика поворка кола ишла је са веселим сељацима и сељанкама, који су успут манифестовали своју љубав домовини и њеном највећем сину маршалу Титу.

Радознала публика створила је шпалир овој необичној поворци, која се састојала од 250 кола. На колима су ношене заставе и транспаренти на којима је писало:

„Позадина помаже нашу војску".

Сам Таванкут дао је 200 кола кромпира и остале хране. На челу ове поворке кола ишао је претседник НОО за Таванкут Антун Прћић, који је на тргу Ериоа предао овај огроман товар претседнику Народно-ослободилачког одбора за град Суботицу. На питање колико су донели, другови са салаша су одговорили:

— Нисмо ми то, друже, мерили. Дали смо све што смо могли.

Из Таванкута, Келебије и Чавоља донели су кромпира, пасуља и грашка, жита, сланине, масти и разних других намирница. Ово ће се све предати нашој Југословенској армији и нашим рањеницима, а наступајућих дана друге колоне кола донеће поклоне наших сељака са других суботичких салаша.

Ова манифестација оставила је дубок утисак на становнике града, који ће се са своје стране угледати на пожртвованост и издашну потпору наших села нашој војсци.

АФЖ У ЧАНТАВИРУ ЗА НАШУ ВОЈСКУ

Суботица, 22 марта. — АФЖ у Чантавиру ради и постиже успехе на пољу потпомагања фронта. АФЖ је последњих недеља вршио сакупљање прилога за рањенике и војску. Скупљено је 1.265 јаја, 260 литара млека, 190 кг воћа, 50 боца парадајза и то је предато болницама у Тополи и Суботици. Осим тога послато је 700 пакета за рањенике по суботичким војним болницама и 134 комада живине такође за тополске и суботичке болнице. За две недеље мали број чланица АФЖ у Чантавиру постигао је 671 радни сат радећи за то време за војску.

РЕДАК ПРИМЕР ПОЖРТВОВАНОСТИ БАЧКИХ ЖЕНА

Сремска Митровица, 22 марта. — Претставнице АФЖ-а и омладине из Бегеча превалиле су пешке 50 км и дошле у Срем. Митровицу, посетиле у болници наше рањене борце и том приликом поделиле им 50 кг колача и других понуда, те 12 пари папуча које су саме израдиле од кудеље.

Овај редак пример пожртвованости и љубави жена и омладине према нашим рањеним борцима показује којим путем стреми жена борац и жена мајка.

Уредба о наплати скупног пореза на свилена предива у Бачкој и Барањи

На основу § 1 Закона о скупном порезу на пословни промет од 12 VIII 1930 године, а у сагласности са министрима за индустрију, трговину и снабдевање доносим следећу

УРЕДБУ

о изменама и допунама Уредбе о скупном порезу на пословни промет бр. 16.100 од 14 марта 1931 године са свима њеним доцнијим изменама и допунама.

Чл. 1.

Произвођачи свилених тканина, израда и предива за продају на ситно, који нису платили скупни порез при увозу из иностранства на царинарници, дужни су по стању на дан 1 децембра 1944 г. поднети најдаље до 31 марта 1945 надлежном пореском одељку (пореској секцији) следеће податке:

1) колико су имали на стоваришту сировог свиленог предива из О т. др. 328/458, 327/459 и 329/461 тарифе скупног пореза на пословни промет по тежини и у којој вредности. Ово исто дужни су учинити и трговци сировог свиленог предива из поменутих тарифних бројева;

2) колико су имали свиленог сировог предива из Ц. т. бр. 326/458, 327/459 и 329/461 по тежини и вредности у тканинама и израдама на разбојима (машинама);

3) колико су имали на стоваришту свилених тканина, израда и предива за продају на ситно, те колико је употребљено свиленог сировог предива код истих, по тежини и вредности;

4) колико су набавили свиленог сировог предива из напред наведених тарифних бројева по тежини и вредности после 1 децембра 1944 г. до подношења пријаве било у земљи или иностранству, а на које није плаћен скупни порез.

На предиво по предњим тачкама, (1, 2, 3 и 4) платиће се скупни порез на луксуз по увозним стопама Ц. т. бр. 326/458, 327/459 и 329/461 (71.50%) Уредбе о скупном порезу на пословни промет бр. 16.100/31 у девет једнаких месечних рата, а најдаље до краја 1945 г.

Чл. 2.

Ако пријава предвиђена овом Уредбом не буде поднета или ако она буде нетачна, казниће се дотично лице новчаном казном од 100.000 до 500 хиљада динара коју изриче извршни финансиски орган Среског односно Градског народно-ослободлачког одбора.

Чл. 3.

Утврђивање пореских основица по тачкама 1, 2, 3 и 4 извршиће комисија народно-ослободилачког одбора надлежна за утврђивање основица течевине и пореза на пословни промет. Против одлуке комисије може се изјавити жалба у року од 30 дана од дана саопштења, комисији при Окружном народно-ослободилачком одбору, чије су одлуке правоснажне.

Чл. 4.

При обрачунавању и свођењу на динарску вредност, рачунаће се да је једна пенга равна 20 динара.

Чл. 5.

Ова уредба ступа на снагу са даном обнародовања.

Министар финансија,
Ср. Жујовић, с. р.

*

Позивају се сва текстилна предузећа и радње и трговине сировог свиленог предива на ситно из Бачке и Барање, да одмах, а најкасније до 31 марта 1945 г. поднесу надлежним пореским секцијама пријаве по тачкама 1, 2, 3 и 4 члана 1 горње Уредбе. Нарочито се скреће пажња заинтересованим пореским обвезницима на одредбе члана 2 Уредбе бр. 550/45, као и на то, да тамо предвиђене казне не ослобађају учиниоца и кривичне одговорности по чл. 142 и 142-а Закона о непосредним порезима због подношења нетачне или неистините пријаве.

Ова објава има важност опште јавне објаве.

(Из Одељења за финансије Главног народно-ослободилачког одбора Војводине бр. 2150/45).

Претседник ЈСРНЈ Ђуро Салај у Суботици

Суботица, 22 марта — Јуче по подне допутовао је у Суботицу претседник ЈСРНЈ-а Ђура Салај. Он је на свом путу кроз Војводину посетио све веће градове и општине и држао говоре на синдикалним конференцијама. У Суботици је присуствовао ванредној пленарној седници синдикалних организација, која је одржана у Народном дому после подне у 5 часова. Седницу је отворио претседник Лајчо Дудаш поздравивши претседника Земаљског савеза друга Салаја. Након тога друг Салај је одржао већи говор о кампањи сетве. „Сетвена кампања има велику важност — рекао је друг Салај — у првом реду зато што у Југославији има пасивних, неродних крајева. Осим тога велики део земље ратом је опустошен, а ове године ни тамо неће бити плода. Нарочито је важно снабдевање пасивних крајева, јер су ти крајеви дали све од себе за народно-ослободилачку борбу. Она помоћ која се постизава веома је мала и сетвена кампања у Војводини игра прворазредну улогу, јер осим ових крајева треба да се реши и питање прехране крајева целе Југославије". Он је позвао синдикалне организације да узму велику улогу у овој кампањи. Затим је рекао да се синдикални покрет у Војводини није развио у оној мери како се то желело. Нарочито се то односи на Суботицу. У Сомбору је покрет много снажнији иако тамо има 120.000 јутара напуштене земље и много мањи број трактора и запрега. У Војводини има 250.000 пољопривредних радника, од којих је само један мали процент организован У Суботици има свега 900 организованих пољопривредних радника. Ђуро Салај је позвао синдикалне организације да воде рачуна о томе да ни педаљ земље не остане необрађен у Суботици и уопште у Војводини. Затим је рекао да у неким местима синдикалне организације нису водиле рачуна о томе да са тракторима рукују стручни радници. У свим местима треба организовати летеће радионице за поправку трактора. После дискусије седница је завршена.

НАРОДНИ УНИВЕРЗИТЕТ У ВРШЦУ

Вршац, 22 марта. — У Вршцу је отворен Народни универзитет. У пуној дворани Радничког дома отворио је Народни универзитет секретар Градског одбора ЈНОФ-а друг Димитрије Вученов. Он је изложио значај отварања народних универзитета и истакао да ће народ Вршца имати прилике да из низа предавања сазна многе корисне ствари из културног, политичког и друштвеног живота.

Референт Пољопривредног одељења Месног народно-ослободилачког одбора друг Жика Богдановић говорио је затим о проблемима пролећне сетве.

Предавања ће се засада одржавати сваке друге недеље.

ПРИРЕДБА ИЗБЕГЛИЦА ИЗ СЛАВОНИЈЕ У КУЛИ

Кула, 22 марта. — 10 о. м. одржана је врло успела приредба избеглица из Славоније, које се налази у Кули.

Приредба је изведена у Дому културе, а организовао је агитпроп Среза вировитичког. Једна другарица избеглица у своме говору је подвукла патње, које је народ Славоније у борби за ослобођење досада поднео. Испричала је како су Срби заједно са Хрватима отишли у шуме и повели борбу за слободу и српског и хрватског народа. Жене су заједно са друговима и браћом исто тако од првога дана суделовале као борци с пушком у руци. Другарица је на крају расветлила положај Срба у Хрватској нагласивши да Срби исто као и Хрвати имају пуна права на слободан политички и културни развитак у ослобођеној Хрватској. Преко 500 грађана одушевљено су поздравили њена излагања.

После тога изведене су успеле песме и приказано неколико краћих скечева, које је наш народ тада први пут видео. Треба нарочито похвалити другове из агитпропа који су овај програм спремили и тиме пружили прилику за што боље познавање са браћом из Хрватске. На крају су приређене манифестације братству и јединству Срба и Хрвата.

Обнова Краснодара и Новоросијска

Москва, 22 марта — Ове године поново се изграђује Краснодар, Новоросијск и други градови у Кубанској Долини У Краснодару потрошено је 1943 и 1944 године 55 милиона рубаља само на изградњу фабрика и индустриских предузећа. Обе године одређена је сума од 58 милиона рубаља за исту сврху. Немци су разорили све што су могли у Краснодару. Они су претворили у рушевине сва индустриска предузећа, 686 највећих зграда. 17 школа, 59 радњи, научне институте, позоришта, библиотеке и клубове. Партизани, који су први ушли у град, први су почели и да обнављају Краснодар. Доцније су им се придружили становници града који су се вратили из евакуације. Данас 75.000 лица учествује у поновном подизању града. Поново су подигнуте школе, драмско позориште, биоскопи и многе приватне куће Преко 50 индустриских предузећа већ је отпочело рад у Краснодару. Месне фабрике сада производе два и по пута више него прошле године.

На исти начин обнавља се Новоросијск. Тај град, који су Немци били потпуно порушили, полако ниче из рушевина. У Новоросијску луку опет су почели да долазе бродови. Железница ради нормално. Десет хиљада становника раскрчили су улице, саградили школе и куће и улепшали град.

(ТАСС)

КВАЛИТЕТ УРАЛСКОГ ОРУЖЈА

Свердловск, 22 марта. — Место издавачко предузеће у Свердловску издаје књигу „Свердловск у одбрани", колекцију скечева и чланака у којима се описује удео народа Урала у победи над немачким освајачима.

Писац једног од чланака је чувени херој стратегије Совјетског Савеза, генерал Иван Баграмијан, командант Првог балтичког фронта. Он говори о одличном квалитету оружја које производе фабрике на Уралу. Уралски становници учествовали су својим радом у свим дефанзивним и офанзивним операцијама Црвене армије за време три и по године рата, које су довеле немачку војску до руба пропасти.

Официри и војници Првог балтичког фронта пружили су доказ о високом квалитету уралског оружја. Један бацач граната из једне фабрике на Уралу избацио је врло велики број граната, које су убиле 400 хитлеровца и уништиле три топа, две батерије бацача граната 112 митраљеза.

И уралски топови одлично су се показали. Они су својом лакоћом, малом димензијом и далеким дометом незаменљиви у модерним покретним пешадиским борбама. Топ поручника Балаганова, који је прешао око 2.000 километара за време офанзиве, испалио је неколико хиљада граната и уништио 13 тенкова, 18 оклопних кола, 8 топова, 13 митраљеза и око 500 хитлеровца.

(ТАСС)

Сверуска конференција о живинарству

Завршена је сверуска конференција по питањима живинарства, коју је сазвао народни комесаријат пољопривреде РСФСР.

Немачки фашистички окупатори проузроковали су огромне губитке у живинарству, пошто су уништавајући колхозне фарме истребљивали живину најбољег соја. Сада се обнавља гајење живине. Ослобођене области добиле су милионе јаја за насад и стотине хиљада примерака племенитих врста живине. У овој години знатно ће се проширити мрежа инкубаторских станица. За то се припремају специјални кадрови стручњака. Ради се на томе да се у свакој произвођачкој задрузи заведе фарма за гајење живине.

ОБНОВА И РАЗВИТАК СТОЧАРСТВА У УКРАЈИНИ

Народни комесаријат пољопривреде Украјинске ССР израдио је претходни биланс обнове и развитка сточарства у колхозима. У току 1944 године број крупне рогате стоке у сточарским фармама украјинских колхоза порастао је 3,5 пута, оваца 3,6 пута, а свиња око 4 пута. Годишњи план гајења крупне рогате стоке и свиња је надмашен.

У колхозима Украјине постоји 60.000 сточарских фарми, што просечно износи више од две фарме за сваки колхоз. Најбоље успехе постигли су кијевска, полтавска, стаљинска и дњепропетровска област

Будимпешта данас

Ситуација у граду побољшава се из дана у дан - Подземна склоништа и болнице у катакомбама

Будимпешта, 22 марта. — У Будимпешти се јавни и приватни живот обнавља веома брзо. Куће се оправљају, из фабричких димњака куља дим, увече масе света закрчују улазе пред биоскопима, скупљају се пред позоришћем, у коме се приказују музичке комедије. Трупа Народне опере свакодневно држи пробе за претстојеће претставе. Вође демократских партија воде дебате по кућама. Администрације листова пуне се посетиоцима. Пред зградом листа „Ујшаг" у улици Ержебет стотине купаца и продаваца успешно закључују трговачке послове. На раскрсницама саобраћајци регулишу саобраћај.

Општа ситуација у граду побољшава се из дана у дан захваљујући помоћи коју мађарском народу пружа Црвена армија снабдевајући га железничким вагонима и камионима за довожење хране у град. Канализација и други радови на водоводу су потпуно обновљени у граду. Електрично осветлење је свуда уведено. Аутомобили и аутобуси већ саобраћају дуж улице Váци и других улица.

Западни део града, Будим, опоравља се од ратне грозјице много спорије. Главне улице су очишћене тек недавно од барикада. Многобројни сагорели и оштећени аутомобили и топови различитог калибра још увек закрчују улице. Сви ти остаци леже у великим гомилама с обе стране улица, јер су улице којима се одржава саобраћај, нарочито у централним блоковима, тако узане да свега двоја кола једва могу да се мимоиђу. Лешеви коња леже свуда, нарочито у зградама двора — чак су и главне дворане Немци претворили у коњушнице и штале.

Барикада од камења наслања се на зид катедрале светог Матије, у којој данас одјекује звук оргуља, пратећи католичку мису. На једном од великих блокова камена од којих је подигнута барикада, уклесан је неки прастари натпис. Овај камен су донели хитлеровци из музеја који се налази у непосредној близини — из замка Физермана и његове богате колекције античких споменика и различитог археолошког блага. Модерним варварима и он је послужио за подизање утврђења, јер они нису водили рачуна о овом ретком примерку архитектонске уметности. Тај музеј није разрушен, захваљујући једино пажњи совјетских пилота и артилераца, који су га поштедили.

Пролазници прате погледима пуним мржње рањене Немце, које превозе колима. Они су пронађени у многобројним склоништима дубоко укопаним и склоњеним под земљом у различитим деловима града. Међу многим зградама које су припадале мађарској аристократији, скоро половина је оштећена бомбардовањем.

Тешке вратнице воде у двориште у коме се налазе многобројна врата. Једна од ових врата воде преко степеништа дубоко у подземље. Ова тајна кућа под земљом, која претставља последњу реч градитељске технике, снабдевена је свим могућим комфором и потребама. Она достиже дубину од 35 метара и има четири спрата са пространим дворанама и собама осветљеним електричном светлошћу. Има своју сопствену електричну централу, која личи на машински простор прекоокеанског пароброда. Специјално одељење подигнуто је са стране за тенкове и стовариште за погонски материјал.

Из велике дворане воде редови соба, које су опремљене као собе богатог хотела. Ове су топле и удобне: Овде се није осетио рат. Чак ни ваздушне бомбе од четири тоне не могу да узнемире и наруше мир ове куће скривене под земљом.

То је резервна зграда Народне банке и припадала је акционарском друштву. Подизање ове подземне палате почело је 1936 године а завршено 1940. Она је подигнута специјално да би се осигурали банчини депозити у случају рата. Све банчине вредности однели су Немци и Салашијеви агенти. Већ првих дана опсаде Будимпеште ову подземну зграду претворила је Црвена армија у болницу за исте Немце и Салашијеве помагаче. У горњим спратовима многи Немци леже на постељама, а поред њих пролазе горе-доле мађарски хирурзи, санитетско особље, болничарке и немачки војници који се употребљавају за ношење носила.

Кућа у улици Ури бр. 66 служила је као немачка амбасада. Она има подземна склоништа различите врсте, мрежу катакомби подигнутих за време рата са Турцима, тунеле са каменим сводовима. Цела кућа је већ потпуно празна и потребно је узети свећу у руке, ако се усуђујете да ту сиђете.

Пролазећи кроз овај лавиринт, наилази се на гомиле предмета који су се испречили на путу. Ту се налазе многобројне ствари које су хитлеровци напустили, душеци, аутомобилске гуме, неупотребљиво оружје, ручне гранате и још много штошта, као на пример, све врсте платна и постељне опреме. Има пуно малих ћелија са бедним лежајима. Ваздух је загушљив. Овде су дрхтећи од страха, покривени лепљивим знојем, свирепи „освајачи света" преживели своје последње дане.

Кућа број 20 у улици Ури. Ту се такође не примећује ништа споља. Али испод земље поново се наилази на дубоке и заплетене катакомбе, у којима су се налазили рањени Немци. Поново наилазите на фантастичан свет: два реда постеља које су смештене једне изнад других, електрична светла, потамнела лица фашиста који нису угледали светлост дана већ два месеца. Операциона сала се налази на дубини од 10 метара: још 10 метара ниже налазе се дубоки бунари са водом, одакле вода излази у многе околне улице.

Излазећи из ових катакомби наилазите на мраморну таблу с угравираним словима која објашњавају да су ове катакомбе поново опремљене (свакако за потребе рата) 1938 године.

Мађари који су живели у овим катакомбама дали су податке о још девет других подземних гнезда сличног типа, која се простире километрима. Поједина од њих подигнута пред сам рат и још су компликованија него што је резервна зграда Народне банке.

(ТАСС)

Лов на китове и морске псе у СССР

Москва, 22 марта. — Сезона лова на китове у северним и источним водама СССР приближује се крају. Лов је био нарочито успешан у Охотском Мору, где су одмах на почетку сезоне биле примећене велике групе китова. Прошле године фабрике конзерви на Далеком Истоку почеле су први пут да конзервишу месо кита и произвеле су преко један милион тона тог хранљивог продукта. Маст кита не употребљава се сада само за техничке сврхе него и за лекарске потребе.

Прошле године био је такође успешан лов на друге морске животиње. Ловци на Чукотки ухватили су велики број морских паса и моржева. За време једног лова мала група ловаца убила је за три дана 500 моржева. Лов на мору опасан је посао, нарочито када морем почињу да плове санте леда и у пролеће, када се лед топи.

Једном је 150 ловаца пошло у малим лађицама по Белом Мору, и удаљило се 15 до 20 километара од обале. Међу ловцима било је 36 жена. Ледене санте опколиле су њихове лађице. Ловци су изишли из њих и продужили пут пешице. Приметили су морске псе и почели су да их хватају, иако је ветар носио ледене санте ка отвореном мору. Лед је почињао да пуца. Ловци су морали неколико пута да прелазе са својим пленом са једне санте на другу. Ускоро су ловци потрошили резерве хране и воде и морали су да се хране месом морских паса.

У помоћ храбрим ловцима послати су авиони, који су им бацили намирнице. Нешто доцније ловце је из незгодног положаја извукао специјални брод. Ловци су 20 дана провели на леденим сантама, али нису ни за тренутак престали да ловe. Успели су да убију 14.000 морских паса.

(ТАСС)

ИЗЛОЖБА О УРАЛУ У ХЕЛСИНКИЈУ

Хелсинки, 22 марта. — У Хелсинкију је отворена изложба „Урал". Изложбу је отворио министар Хео. У свом уводном говору он је говорио о огромним богатствима Урала и о његовом развитку за време совјетске власти.

На изложби се налази 500 разних фотографија које приказују развитак индустрије, пољопривреде, културе и уметности у Уралу.

Отварају се три пољопривредне школе у Војводини

По одлуци ГНООВ-а, а у циљу образовања потребног кадра пољопривредних стручњака, дана 1 априла 1945 године отпочеће са радом:

Средња пољопривредна школа у Српској Црњи.

Средња пољопривредна школа у Суботици.

Средња виноградарско-воћарска школа у Вршцу.

Право на упис у ове школе имају сви свршени ученици и ученице четвртог разреда средње школе са положеном малом матуром и свршени ученици и ученице трогодишње ниже пољопривредне школе са практичним испитом.

По завршетку Средње пољопривредне школе у Српској Црњи и Суботици, свршени ученици исте имаће право уписа на пољопривредни Отсек Пољопривредно-шумског факултета.

Ово исто важи и за свршене ученике Средње виноградарско-воћарске школе у Вршцу но с тим, да сви пре прелаза на универзитет имају положити допунски испит из предмета које ће факултет одредити.

Школовање на овим школама биће бесплатно, и ученици ће добивати бесплатно стан и храну у школском интернату. Ученици који желе да имају стан и храну ван интерната, издржаваће се о своме трошку.

Редован упис у ове школе трајаће до 1 априла т. г.; уколико се не јави довољан број онда накнадно до 5 априла т. г.

Упис у школу врше управе школа у самој школи уз молбу којој треба прикључити:

1 Школску сведоџбу.

2. Крштеницу.

3. Лекарско уверење о здравственом стању.

4 Карактеристику (уверење о политичком и моралном владању).

Ближа обавештења о упису могу се добити код Окружних, Среских и Месних НОО-а на чијој се територији налазе школе. — (Из канцеларије ГНООВ-а — III бр. 578—945 г.)

Законска сретства плаћања у Бачкој и Барањи

На подручју Бачке и Барање законска платна средства су динарске новчанице издања Српске народне банке као и пенговске новчанице издања Мађарске народне банке, и то оне динарске новчанице, које важе као законско платно средство и у другим ослобођеним крајевима Југославије, а оне пенговске новчанице, које су биле у оптицају у Бачкој и Барањи у време ослобођења Бачке.

Од новчаница издања Српске народне банке повучене су још у првој половини прошле године динарске стотинарке са датумом 1 маја 1941 г. и с потписима Дра Радосављевића и Дра Узелца. Те новчанице од 100 динара нису више законско платно средство.

Као законска платна средства важе пак динарске новчанице од 1000 динара издања 1941 (прештампане!) и од дин. 1000 издања 1 маја 1942 год.; од 500 динара издања 1 новембра 1941 и 1 маја 1942 г.; од 100 дин. издања 1 јануара 1943; од дин. 50 издања 1 августа 1941 и 1 маја 1942 г.; од дин. 20 издања 1 маја 1941 и од дин. 10 издања 1 маја 1941 г.

Од пенговских новчаница издања Мађарске народне банке као законско платно сретство у Бачкој и Барањи важе новчанице од Пенга 100 са датумом 1 јула 1930 г.; од пенга 50 са датумом 1 октобра 1932 г.; од пенга 20 са датумом 2 јануара 1930 г.; и 15 јануара 1941 г. те од пенга 10 са датумом 22 децембра 1936 г.

Новчанице од 1000 пенга, издања Мађарске народне банке и све пенговске новчанице које нису издања Мађарске народне банке (т. зв. црвени пенгови) нису законско платно средство у Бачкој и Барањи. За плаћање обавезна је размера 1 пенг равно 20 динара. — (Из Финансиског одељења Главног народно-ослободилачког одбора.)

Предавање на Народном универзитету

Данас ће на Народном универзитету одржати предавање др. Александар Моч о теми: „Матица српска у прошлости и садашњости."

Почетак у 18.15 часова у Народном дому.

ОРКЕСТАР ДРЖАВНЕ МУЗИЧКЕ ШКОЛЕ у част светске омладинске недеље, приређује у петак 23 марта у 20 часова у дворани Народног дома други концерат оперске и драмске музике. На програму су Росини, Менделсон, Ђордано, Вукдраговић, Кјуи, Тома Христић и Коњовић. Диригује Богдан Цвејић, диригент Војвођанског народног позоришта. Улазнице по цени од 4 до 10 пенга, продају се на благајни Народног дома.

У ОБДАНИШТЕ II РЕЈОНА УПИС ДЕЦЕ ВРШИ се преко целога дана у самом обданишту (зграда у дворишту) Уставска ул. бр. 27. Ово важи и за оне који су већ предбележили своју децу да их понова упишу. Упис траје до 1 априла 1945 г. Уписати се могу сва деца без обзира на народност од 2—6 година.

ПОЗИВ свима лекарима из Новог Сада на конференцију која ће се одржати 23 марта о. г. (у петак) у 6 сати у згради ГНООВ-а (Бановина) I спрат соба бр. 52 са следећом темом: „Питање вештачког побачаја и организација здравствене службе у Новом Саду".

УГОСТИТЕЉСКО УДРУЖЕЊЕ за град Нови Сад извештава своје чланове, равнања ради, да је примило решење Градског Н. О. Одбора (секција за трговину) у Новом Саду бр. 2843/1945, према коме је дозвољено да угоститељске радње могу бити отворене од 6 часова ујутру до 21 час увече.

У том раздобљу се дозвољава слободна продаја свих алкохолних пића.

У Новом Саду, 22 марта 1945. год.

Комесар Удружења угоститеља.

УПРАВА НАРОДНИХ ДОБАРА ПОЗИВА грађанство града Новог Сада, да у непрекорачивом року од 3 дана од дана овога огласа пријави Државној музичкој школи, Војводе Путника ул. бр. 2, или на телефон исте школе 34-65, све музичке инструменте клавире, хармоније итд. које су било самовласно било путем додељивања добили или узели из напуштених фашистичких станова или радња, јер ће у противном случају сносити последице.

ПАЖЊА СТАНОВНИЦИМА V РЕЈОНА

Скреће се пажња становницима V рејона да могу добити бесплатно потребне количине клорног креча ради раскужњавања својих кућа и дворишта, која су поплављена. Клорни креч могу узети у индустријској улици бр. 14. Тамо ће добити уједно и упутство, како ће извршити у својим домовима раскужњавање. Напомињемо да је потребно понети неки суд у који ће примити клорни креч. За раскужњавање поплављеног терена потребно је узети 1 кг клорног креча на ведро воде и са овим т. зв. кречним млеком прскати поплављени терен.

ПОРЕСКИМ ОБВЕЗНИЦИМА

На основу §-а 17 Упутства о организацији финансиске службе овим се ставља до знања свим пореским обвезницима, кућарине, земљарине и течевине, да је разрез пореза за друго полугоће 1944 год. завршен и да се распореди о извршеном разрезу стављају на јаван увид заинтересованим пореским обвезницима на дан 23 и 24 овог месеца у соби број 9 Пореске секције (Футошка 48).

Истовремено се позивају сви порески обвезници, да свој порески заостатак из прошле године као и доспели први квартал ове године уплате у року од 8 дана од данас. Ко свој заостатак и доспелу ратУ за ову годину не уплати у датом року, наплата ће се извршити овршним путем те ће се поред редовног пореза наплатити камата и овршни трошкови.

Пореска секција Фин. одељка
Гр. НОО Нови Сад

У Петровграду је отворен сликарски курс

Петровград, 22 марта. — У Петровграду је ових дана отворен тромесечни сликарски курс у оквиру петровградског музеја. Практични део курса води уметник Васа Поморишац, који се моментано налази у Петровграду, а историју уметности предаваће друг Трумић, директор петровградске гимназије. Отварању су у име Окружног народно-ослободилачког одбора за Сев. Банат присуствовали другови Сима Цупић и Петровић. Поздрављајући отварање курса, друг Цупић је изразио жељу да ће се течајци касније посветити примењеној уметности, која је моментано најпотребнија нашој борби. Друг Трумић се у неколико речи дотакао уметничког живота и прилика у Петровграду од 18 века и нагласио да ће се течајци на курсу упознати са реалним правцем у сликарству, са правцем који разумеју најшире народне масе. Васа Поморишац захвалио је Окружном народно-ослободилачком одбору на моралној потпори коју он указује течају те позвао течајце да у раду буду што приљежнији, како би учитељ могао дати максимум снаге и искуства, а ученици стећи максимум знања на корист општој ствари.

За практични део рада течајцима је двапут недељно уступљена једна светла просторија у дому Окружног Агитпропа, где ће радити по гипсаним и живим моделима.

ПРИЛОЗИ ЗА ВОЈСКУ И РАЊЕНИКЕ

ЈНОФ 3 рејона (Салајка) уредио је радионицу за шивење рубља и плетење, набавио је прибор, те су жене и омладинке израдиле онде 754 ком. кошуља, 258 ком. пуловера, 6 ком. шаолва, 366 пари чарапа и 2 пара наруквица, то је послано војном магазину бр. 1.

МАЛИ ОГЛАСИ

НЕСТАЛА ЦРНА КРМАЧА од 8 месеци, ко је нађе, да јави на адресу Стеван Новић, Београдска 8.

АНДРИЋ ДРЕНКА изгубила новчаник са сатом и мађарском железничком легитимацијом. Моли се налазач да врати на адресу Александра Гавриловића 58.

БИЦИКЛ са добрим гумама купио бих одмах. Јавити на Михајло Бичиар Банска палата 41 II. 1455

Фирма БАЛТАЗАР ФАЈТ, ПАРНИ МЛИН Д. Д., Нови Сад, Кисачка ул. бр. 3 тражи машинисте-браваре и столаре 1427

ОПШТ. БЕЛЕЖНИК вичан канцелариским пословима тражи запослење. Негован М. Ненић, чиновник, Србобран, Цара Лазара 62. 1461

ИЗГУБЉЕН НОВЧАНИК са парама. Моли се налазач да паре задржи, а слике донесе у администрацију „Слободне Војводине". 1460

КУПУЈЕМ МЛИН чекићар или на камен са електричним мотором комплетан или појединачно. Понуде са описом и ценама јавити одмах на Драгутин Ђурчић, трговац, Краља Петра I бр. 10. 1459

ТРАЖИМО ученика, по могућности са 2—3 разреда средње школе, за нашу трговину кратке, плетене и галантеријске робе. Лазић и Балаж, трговина кратке, галантеријске и бижутријске робе, Нови Сад, Железничка 79.

ТРАЖЕ СЕ

ТРАЖИМ сина **Душана Кузмановића.** Отишао у партизане октобра 1944 год. Молим другове да јаве шта знају о њему оцу Миленку Кузмановићу, Србобран.

ОТАЦ ТРАЖИ СИНА. Водник **Ђуро Путниковић** штаб I див. Озне. Молим другове и другарице ко би шта о њему знао нека ми јави на адресу Путниковић Сава, Одбор избеглица, Крњаја, котар Копривнички.

✝

ЗАХВАЛНИЦА

Поводом смрти и сахране наше добре матере и мајке

ДАРИНКЕ ОГЊАНОВИЋ рођ. ЛЕМАЈИЋ

изричемо нашу топлу благодарност лекарима новосадским Д-ру Милану Моги и Д-ру Урошу Чаковцу, који су учинили све да покојници олакшају последње дане; захваљујемо пречасном проти новосадском Стевану Поповићу и паросима Милошу Лучићу и Младену Ружићу, који су, из властите побуде и пијетета према покојници, обавили посмртне црквене обреде; најзад изјављујемо захвалност свима пријатељима и познаницима који су нам, писмено или усмено, изразили своје саучешће у нашем дубоком болу.

ПОРОДИЦА Т. ХАЏИЋА — ЖАРКО И. ОГЊАНОВИЋ

Извештавамо све другове, другарице и рођаке да ћемо 25 марта, у недељу, давати четворогодишњи помен нашем милом сину и брату

Светиславу Андрићу-Бати

који је испустио племениту душу у 21 години живота као жртва фашизма, не дочекавши слободу. Помен ће се одржати на православном гробљу у Турији.

Ожалошћен отац Коста, мати Зорка, браћа Јовица који се налази у чехословачким партизанима, Маринко борац Ј. А. и сестра Живка, борац IV Војв. бригаде и остала родбина.

Тужним срцем и болом у души јављамо свима рођацима, пријатељима и познаницима, да ћемо нашем милом и никад непрежаљеном сину, брату, деверу и стрицу

КРСТИЋ ВОЈИНУ

борцу из Новог Сада-Клисе, давати четрдесетодневни парастос у суботу 24 марта у 11 сати пре подне на св. Алмашком гробљу.

ОЖАЛОШЋЕНА ПОРОДИЦА

Извештавамо све сроднике, пријатеље и познанике, да је наш мили и никад непрежаљени син, брат, унук, нећак и сестрић

ДУШАН СТОЈШИН

из Горњег Ковиља, који је био у Југословенској армији погинуо у 20 години свога младога живота, у Дечу. Тело нашег милог покојника пренето је у Горњи Ковиљ и тамо сахрањено.

Полугодишњи помен даваћемо 24 марта о. г., у суботу у Горњем Ковиљу.

СЛАВА НАРОДНОМ БОРЦУ!

Вечно га оплакује мати Драгиња, брат Владислав, сестре Љубица и Лепосава и остала многобројна родбина.

КРОЗ НОВИ САД

Нови Сад, 23 марта 1945.

НАРОДНИ ДОМ у 20 часова: Концерат драмске и оперске музике Државне музичке школе.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ:

НАЈЕЗДА, драма у 4 чина од Леонида Леонова. Почетак у 18.30 часова.

БИОСКОПИ:

ОДЕОН: у 14, 16 и 18 (20 војничка) часова „Стаљинград", руски филм.

МУЗЕЈ МАТИЦЕ СРПСКЕ отворен од 11 до 12 часова.

АНТИФАШИСТИЧКА ИЗЛОЖБА отворена од 8 до 20 часова.

Дежурна апотека РАЛЕТИЋ Краља Петра II улица.

Радно време у новосадским апотекама обавезно је од 8—12.30 и од 14.30—17 часова. После овог времена вршиће службу дежурна апотека.

СТАНИЦА ЗА ТРАНСФУЗИЈУ КРВИ редовно ради од 8 до 16 часова. Моле се даваоци да се јављају пре подне и да тога дана не доручкују масну храну.

СПОРТСКЕ ВЕСТИ

ИЗ УСАОВ-а

У петак, 23 марта, одржаће се тренинг утакмица између А и Б тима репрезентације Новог Сада. На овај тренинг позивају се сви играчи првог тима Радничког и Славије, затим из „Војводине" Седмаков, Мајтан, Живковић, Марјановић, Матеовић и Велкер, а из „Радног батаљона", Шереш. После овога тренинга одредиће се тим који ће у недељу играти против „Београдске бригаде". Сви ови играчи имају се јавити на игралишту „Карађорђе" у три сата после подне, тренеру Милораду Огњанову.

Изгубљено и оглашено неважећим

Харди Евица, Руменачки пут 153, пријавница.

Крстић Ката, Нови Сад, Клиса 107, пријавница.

Закупски Марија, Добротвора Владимира Матијевића 45, пријавница.

Антонић Сава, Јована и Марије Трандафил бр. 18, пријавница.

Лепар Терезија рођ. Балинд, Дударска 20, пријавница.

Ковач Јелисавета и Срданов Олга, Суботичка 16, пријавница.

Барачи Марцела, Беочин, Творница 42, пријавница, пропусница и легитимација.

Колбас Ирена, Орловића Павла 43, пријавница.

Мудрашка Бојана, Ђорђа Бранковића 8, пријавница.

Јелена Тало са 2 деце, Руменачка 25, пријавница.

Грегор Стеван, Луја Бартуа 28, пријавница.

Белушевић Радоје, Белушевић Велинка, Божидар и Душанка, Соколска 4, пријавнице.

Лазар Дотлић, Радичевићева 41, пријавница.

Узелац Драган, Кумановска 8, решење о пресељењу из Светосавске ул. 1 у Кумановску 8.

Давидовић Јоца, Алмашка 7, пријавница.

Стојчић Ружица, Карађорђева 33 пријавница.

Кавгић Никола, Карађорђева 11, пријавница.

Андрић Тома, Андрић Софија и син Андрић Милош, Ђорђа Сервицког 26, пријавнице.

Величковић Ружица, Лукијана Мушицког 32, пријавница.

Веделек Марија, Уставска 36, пријавница.

Паленкаш Зузана, Зетска 2, пријавница.

Биуклић Анка, Луке Миланковића 18, куповна књижица.

Маливук Ђорђе и Смиља, Индустријска 19, пријавница.

Ђока Влаовић, Ченеј салаш 154, пријавница.

Суђи Гизела, Јована Ристића 15 пријавница.

„Слободна Војводина" излази сваког дана осим среде — Уредништво и администрација Нови Сад, Футошка улица број 50 — Телеф. Уредништва 28-24